

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
WE WROCŁAWIU**

**UL. JANA DŁUGOSZA 68
51-162 WROCŁAW**

WSI.410.434.2025.KM

*J. Roga
tG3
JW*

Wrocław, dnia 24 listopada 2025 r.

Prezydent Wrocławia
ul. Świdnicka 53
50-030 Wrocław
-doręczenie elektroniczne-

OPINIA

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), w odpowiedzi na wniosek Prezydenta Wrocławia znak: WPL-DOA-D.672.2.2024 z dnia 23 października 2025 r. (data wpływu: 27 października 2025 r.) w sprawie zaopiniowania projektu planu ogólnego miasta Wrocławia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiam poniżej swoje stanowisko.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, w tym z prognozy oddziaływania na środowisko (oprac. Magdalena Doniec, Rafał Odachowski, Marcin Kacprzak, październik 2025 r.), projekt planu ogólnego dotyczy obszaru miasta Wrocławia, w jego granicach administracyjnych. Ustalenia projektu planu ogólnego zasadniczo stanowią kontynuację polityki przestrzennej Wrocławia nakreślonej w obowiązujących planach miejscowych oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Przestrzenny rozkład stref planistycznych w dużej mierze odpowiada bowiem strukturze funkcjonalno-przestrzennej, która została przedstawiona na rysunku kierunków studium. Projekt planu ogólnego wyznacza następujące strefy planistyczne: SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową; SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; SU – strefa usługowa; SP – strefa gospodarcza; SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego; SI – strefa infrastrukturalna; SN – strefa zieleni i rekreacji; SC – strefa cmentarzy; SO – strefa otwarta i SK – strefa komunikacyjna. W prognozie wskazano, że celem projektu planu ogólnego jest podtrzymanie sposobu przeznaczenia terenów w stosunku do obowiązujących dokumentów planistycznych, utrzymanie faktycznego zagospodarowania terenów, jak również wyznaczenie nowych terenów pod zainwestowanie. Ponadto wskazane obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ) i obszary zabudowy śródmiejskiej (OZS) zawierają się w zabudowie, która została wyznaczona w strefach planistycznych.

Zaznaczyć przy tym należy, że normy zawarte w planie ogólnym mają na celu określenie ram, w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie przestrzeni i stanowią wytyczne dla szczegółowych działań projektowych na kolejnych etapach procesu planistycznego, niezależnie od formy prawnej jakie te działania przyjmą. Plan ogólny jest dokumentem elastycznym, w takim znaczeniu, że opisane w nim zasady dają swobodę w zakresie wariantowania niekonfliktujących ze sobą rozwiązań na etapie sporządzania planów miejscowych, nie powodując jednocześnie konieczności zmiany planu ogólnego. Zatem plan ogólny nie określa docelowego przeznaczenia terenu, a jedynie wskazuje katalog przeznaczeń terenu możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych.

Część terenów objętych projektem planu ogólnego zlokalizowana jest w granicach obszarów chronionych na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.)*, tj. Parku Krajobrazowego „Dolina Bystrzycy”, specjalnych obszarów ochrony siedlisk: Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103), Dolina Widawy (PLH020036), Las Pilczycki (PLH020069), Kumaki Dobrej (PLH020078), Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Grądy Odrzańskie (PLB020002). Wobec powyższego projekt planu ogólnego dla tych terenów podlega analizie i ocenie w zakresie jego ustaleń mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody parku oraz mogących znacząco negatywnie oddziaływać na ww. obszary Natura 2000.

Analizując możliwy wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko przyrodnicze, dokonano oceny tego oddziaływania w oparciu o dostępne materiały, tj.: dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Widawy PLH020036, ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. (*Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 1687 ze zm.*), dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Las Pilczycki PLH020069, ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 11 października 2013 r. (*Dz. Urz. Woj. Doln. z 2013 r. poz. 5371.*), dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry, ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry (*Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 2020 i Dz. Urz. Woj. Opol. z 2014 r. poz. 1134*), Inwentaryzacja przyrodnicza sporządzona na potrzeby projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęgi nad Bystrzycą PLH020103, Inwentaryzacja przyrodnicza sporządzona na potrzeby projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078, Inwentaryzacja płazów i gadów Wrocławia (*oprac. Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX*), Powszechna Inwentaryzacja w Lasach Państwowych oraz materiały mapowe (*geoportal.gov.pl*).

Odnosząc się do oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na przyrodę Parku Krajobrazowego „Dolina Bystrzycy” stwierdzić należy, co następuje.

Park Krajobrazowy „Dolina Bystrzycy” zgodnie z § 1 *rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21 listopada 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Bystrzycy” (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 252 poz. 3735 ze zm.)*, obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe. Szczególne cele ochrony Parku to ochrona doliny rzeki o charakterze nizinny z licznymi starorzeczami oraz ochrona zbiornika wodnego Mietków jako cennego miejsca bytowania ptaków. Ponadto w celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych historycznych, kulturowych i krajobrazowych

Parku wprowadzono szereg zakazów określonych w § 3 ust.1 ww. *rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego*.

Park obejmuje tereny w granicach obrębu Żar, Ratyń i Jarnołów. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, projekt planu ogólnego w granicach ww. Parku w przeważającej większości utrzymuje sposób zagospodarowania terenu wynikający z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz faktycznego zagospodarowania terenów. Dla wyznaczonych w projekcie planu ogólnego stref otwartych SO, wskazano profil podstawowy (obligatoryjny dla danej strefy), a także profil dodatkowy, gdzie wyznaczono zieleni urządzoną. Jeżeli chodzi o tereny planowanej zabudowy SJ i SW to jej największy rozwój zanotowano w obrębie Ratyń i Żar. Lokalizacja tej zabudowy wynika z obowiązujących planów miejscowych. Zabudowa w obrębie Żar została zaplanowana na powierzchni ok. 2 ha – jako kontynuacja istniejących w sąsiedztwie funkcji, poszerzając zainwestowanie na zapleczu istniejącej zabudowy (druga i trzecia linia). W Ratyniu zabudowę zaplanowano na otwartych terenach rolnych stanowiących grunty orne i pastwiska – pomiędzy ulicą Stefana Batorego a Lasem Ratyńskim – na powierzchni ok. 5 ha. Przedmiotowy obszar z uwagi na jego położenie może być dogodnym miejscem dla bytowania i żerowania zwierząt. Natomiast z uwagi na otaczające go bariery antropogeniczne (istniejąca zabudowa oraz obwodnica Leśnicy) nie stanowi on istotnego korytarza migracyjnego. Projekt planu ogólnego pomiędzy przedmiotowymi strefami 2667SJ, 3217SJ i 92SW a Lasem Ratyńskim wskazuje strefę zieleni i rekreacji 670SN i 625SN, jednakże dopuszczając jako profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, usług kultury i rozrywki, usług gastronomii, zieleni naturalnej, lasu. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (zwanego dalej Regionalnym Dyrektorem), aby teren ten pełnił obecne funkcje przyrodnicze, w tym zachował charakter strefy ekotonowej, realizacja wskazanych dla tej strefy usług będzie niemożliwa. Zatem w celu zachowania przejrzystości ustaleń projektu planu ogólnego i skutecznej ochrony terenów otwartych cennych dla zachowania bioróżnorodności, należy odstąpić od dopuszczenia ww. form usługowych.

Jeżeli chodzi o wyznaczoną w południowej części obrębu Ratyń strefę 556SN, o powierzchni ok. 16 ha – ustalenia projektu planu ogólnego dla tej strefy również wskazują profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, usług kultury i rozrywki, usług gastronomii, zieleni naturalnej, lasu. Strefa 556SN stanowi niezabudowane grunty rolne, zlokalizowane pomiędzy Lasem Ratyńskim i terenami leśnymi i łąkowymi doliny rzeki Bystrzyca (położonymi po wschodniej stronie ulicy Gromadzkiej) – będące obecnie jedynym niezabudowanym łącznikiem – pomiędzy tymi cennymi przyrodniczo obszarami objętymi ochroną – nie tylko w formie przedmiotowego Parku, ale również w formie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103). W rejonie strefy 556SN zinwentaryzowano gatunki objęte ochroną na podstawie *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), tj.: 6177 modraszka telejusa *Phengaris teleius*, 6179 modraszka nausitousa *Phengaris nausithous*, 6169 przeplatki maturna *Euphydryas maturna*, 1188 kumaka nizinne *Bombina bombina*, 1337 bobra europejskiego *Castor fiber*, 1355 wydry *Lutra lutra*. Wskazać przy tym należy, że ochrona gatunków powinna sprowadzać się nie tylko do zachowania siedlisk, na których one występują, ale również do zachowania terenów otwartych (niezabudowanych) mających istotne znaczenie dla ciągłości występowania i możliwości ich dyspersji, gdyż mobilność osobników może być różna w rozmaitych warunkach środowiskowych. Utrata drożności nawet na krótkim odcinku może spowodować utratę funkcjonalności całego korytarza, a izolacja siedlisk ze względu na nasilające się procesy

urbanizacyjne i antropopresję zmniejsza możliwości przetrwania gatunków na stwierdzonych stanowiskach. W ocenie Regionalnego Dyrektora planowane według ustaleń projektu planu ogólnego rekreacyjno-usługowe zagospodarowanie tych terenów, powiązane z gastronomią i wzmożonym ruchem kołowym, może negatywnie oddziaływać na stan ochrony wskazanych powyżej gatunków i ich siedlisk zarówno poprzez bezpośrednią ingerencję dotyczącą samego gatunku/siedliska, jak i zmianę warunków panujących w stanowisku/siedlisku, wynikającą z nasilonej antropopresji.

Tereny strefy 556SN są również miejscem migracji innych gatunków zwierząt, w tym dużych zwierząt kopytnych. Najistotniejszymi zagrożeniami dla właściwego funkcjonowania korytarzy ekologicznych są wszelkiego rodzaju bariery przestrzenne, w tym urbanizacja terenów otwartych, której towarzyszą emisja hałasu i światła oraz obecność ludzi i związane z tym ślady zapachowe, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. Czynniki te przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków, niszczenia terytoriów zwierząt, ograniczenia dostępności bazy pokarmowej, płoszenia zwierząt (w tym osobników migrujących oraz osobników w trakcie rozrodu), wymuszania zmian behawioralnych i unikania tych terenów przez zwierzęta. Tym samym funkcjonalność korytarzy ekologicznych i stopień ich wykorzystania przez gatunki znacznie się zmniejsza, a wraz z nasilaniem się ww. negatywnych oddziaływań, zmiany te mogą prowadzić do stopniowej utraty funkcji korytarza. Zatem jedynie pozostawienie tego terenu w dotychczasowym rolnym zagospodarowaniu pozwoli na zachowanie ciągłości ekologicznej, tj. niezabudowanych przestrzeni w krajobrazie leśno-polno-łąkowym w granicach Parku.

Mając powyższe na uwadze uznano, że wskazane ustalenia dla stref zieleni i rekreacji: 556SN, 670SN i 625SN mogą wywierać negatywny wpływ na ochronę przyrody Parku Krajobrazowego „Dolina Bystrzycy”.

Jednocześnie analiza wykazała, że ustalenia projektu planu ogólnego dla wyznaczonych stref planistycznych nie powinny naruszać pozostałych zakazów obowiązujących w granicach przedmiotowego parku krajobrazowego – określonych w § 3 ust. 1 ww. *rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego*.

W odniesieniu do ustaleń projektu planu ogólnego w granicach ww. obszarów Natura 2000 stwierdzono, co następuje.

Obszary Natura 2000 podlegają ochronie na zasadach określonych w art. 33 ust. 1 i 2 *ustawy o ochronie przyrody*. Z przepisu tego wynika, że zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34 podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Analiza wykazała, że wskazane ustalenia dla stref planistycznych w granicach obszarów Natura 2000: Dolina Widawy (PLH020036), Las Pilczycki (PLH020069), Kumaki Dobrej (PLH020078) oraz Grądy Odrzańskie (PLB020002), nie powinny generować oddziaływań o charakterze znacząco negatywnym.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Widawy (PLH020036), obejmuje ujściowy odcinek doliny rzeki Widawy o długości ok. 6,2 km (od ujścia do osiedla Świniary) oraz fragment doliny rzeki Odry. Większość obszaru zajmują dobrze zachowane lasy liściaste, znaczący procent pokrycia mają także siedliska nieleśne, w tym głównie siedliska łąkowe, starorzecza i wody płynące. Głównymi walorami przyrodniczymi obszaru są ekosystemy związane

z dolinami rzecznyymi. Występujące tu siedliska przyrodnicze i zróżnicowane ekosystemy wodne i lądowe cechuje wysoki stopień naturalności. Ochroną objęto 7 typów siedlisk przyrodniczych oraz 21 gatunków zwierząt wymienionych w *rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Widawy (PLH020036) (Dz. U. z 2022 r. poz. 1546)*. Projekt planu ogólnego wskazuje strefy planistyczne zgodnie z obecnymi funkcjami terenu, tj. strefy otwarte SO z profilem dodatkowym zieleń urządzona oraz strefy zieleni i rekreacji SN z ustaleniami wynikającymi z profilu obowiązkowego i dodatkowego. Strefa 37SN obejmuje tereny dawnego Pałacu Stolbergów, a strefa 115SN tereny istniejącej stajni. Jednocześnie w granicach Obszaru znalazł się fragment planowanej Trasy Obornickiej, który został oznaczony w projekcie planu ogólnego jako strefa komunikacyjna 138SK i 140SK. Przebieg tej drogi wynika z obowiązujących dokumentów planistycznych, tj. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planu miejscowego. W rejonie planowanej drogi, nad rzeką Widawą występuje siedlisko przyrodnicze 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum* oraz rozległe siedlisko gatunku 1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*, stanowiących przedmioty ochrony tego Obszaru. Powyższe siedlisko łęgowe 91F0 w miejscu przebiegu drogi występuje na dość wąskim pasie terenu o szacunkowej szerokości od 40 m do 50 m. Podobnie w przypadku siedliska zgniotka cynobrowego, który żyje pod korą drzew liściastych (martwe drewno) – przede wszystkim topól, dębów, grabów – jego występowanie jest ograniczone do wąskiego pasa terenu z istniejącym martwym drewnem. Biorąc pod uwagę fakt, że przeprawa mostowa zostanie posadowiona na przęsłach, realizacja inwestycji drogowej może spowodować jedynie częściową fragmentację siedliska, a przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych, można znacząco ograniczyć negatywne oddziaływanie na ww. przedmioty ochrony tego Obszaru. Niemniej jednak wskazuję, że o zakresie i sposobach realizacji Trasy Obornickiej, ostatecznie rozstrzygnie ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przeprowadzona na zasadach określonych w *ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, która zawierać będzie również ocenę oddziaływania w ww. obszar Natura 2000.

Natomiast w granicach obszarów Natura 2000: Las Pilczycki (PLH020069), Kumaki Dobrej (PLH020078) oraz Grądy Odrzańskie (PLB020002) w projekcie planu ogólnego wskazano jedynie strefy planistyczne otwarte SO z profilem dodatkowym zieleń urządzona – zgodnie z obecnymi funkcjami terenu. W związku z powyższym ustalenia wskazane dla tych stref dają możliwość zachowania terenów w dotychczasowym zagospodarowaniu, co daje podstawę do uznania, że nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000.

Z kolei w odniesieniu do ustaleń projektu planu ogólnego w granicach specjalnych obszarów ochrony siedlisk: Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103) i Grądy w Dolinie Odry (PLH020017), Regionalny Dyrektor ocenił, że część wyznaczonych stref planistycznych może powodować znacząco negatywne oddziaływania na przedmioty ochrony tych obszarów.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103) obejmuje dolinę rzeki Bystrzycy od Kątów Wrocławskich do Leśnicy we Wrocławiu, a także odcinek doliny Strzegomki od Stoszyc do ujścia tej rzeki do Bystrzycy. Na całym obszarze dominują zbiorowiska leśne oraz mozaika łąk, pastwisk i pól uprawnych. Głównymi typami siedlisk przyrodniczych są: 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródłiskowe, 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*, 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie

Arrhenatherion elatioris, 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*. Rzeki Bystrzyca i Strzegomka na przeważającej długości zachowały naturalny charakter. Zbiorowiskom tym towarzyszą liczne gatunki zwierząt, w tym szereg bezkręgowców, płazów oraz ryb i ssaków. Ochroną objęto 9 typów siedlisk przyrodniczych oraz 15 gatunków zwierząt, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103) (Dz. U. z 2022 r. poz. 6).

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, projekt planu ogólnego w granicach ww. obszaru Natura 2000 w większości utrzymuje sposób zagospodarowania terenu wynikający z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz faktycznego zagospodarowania terenów. Dla wyznaczonych w projekcie planu ogólnego stref otwartych SO, wskazano profil podstawowy (obligatoryjny dla danej strefy), a także profil dodatkowy, gdzie wyznaczono zieleni urządzoną. Ponadto wskazano tereny pod zabudowę SJ, SW i SZ, które w większości sankcjonują obecne funkcje terenu. Jednocześnie wyznaczono strefy SK obejmujące przebieg istniejącej obwodnicy Leśnicy. Projekt planu wyznacza również strefy zieleni i rekreacji SN, dla których wskazano profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, usług kultury i rozrywki, usług gastronomii, zieleni naturalnej, lasu.

Po analizie projektu planu ogólnego i ww. dokumentacji przyrodniczej Regionalny Dyrektor ocenił, że ustalenia wskazane dla strefy zieleni i rekreacji 556SN w obrębie Ratyń mogą znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103), w tym na jego integralność oraz spójność sieci Natura 2000.

Jak wskazywano powyżej, przy analizie i ocenie na Park Krajobrazowy, wyznaczona w południowej części obrębu Ratyń strefa 556SN, o powierzchni ok. 16 ha – stanowi niezabudowane grunty rolne, zlokalizowane pomiędzy Lasem Ratyńskim i terenami łąkowymi i leśnymi doliny rzeki Bystrzyca (położonymi po wschodniej stronie ulicy Gromadzkiej) – będące obecnie jedynym niezabudowanym łącznikiem – pomiędzy tymi obszarami. W rejonie strefy 556SN zinwentaryzowano siedliska gatunków oraz siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, tj.: 6177 modraszka telejusa *Phengaris teleius*, 6179 modraszka nausitousa *Phengaris nausithous*, 6169 przeplatki maturna *Euphydryas maturna*, 1188 kumaka nizinne *Bombina bombina*, 1337 bobra europejskiego *Castor fiber*, 1355 wydry *Lutra lutra* oraz 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe, 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*, 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*.

Powtórzyć zatem należy jak wyżej, że ochrona gatunków powinna sprowadzać się nie tylko do zachowania siedlisk, na których one występują, ale również do zachowania terenów otwartych (niezabudowanych) mających istotne znaczenie dla ciągłości występowania i możliwości ich dyspersji. Utrata drożności nawet na krótkim odcinku może spowodować utratę funkcjonalności całego korytarza, a izolacja siedlisk ze względu na nasilające się procesy urbanizacyjne i antropopresję zmniejsza możliwości przetrwania gatunków na stwierdzonych stanowiskach. W ocenie Regionalnego Dyrektora, planowane według ustaleń projektu planu ogólnego rekreacyjno-usługowe zagospodarowanie tych terenów, powiązane z gastronomią i wzmożonym ruchem kołowym, może negatywnie oddziaływać na stan ochrony wskazanych powyżej gatunków i ich siedlisk zarówno poprzez bezpośrednią ingerencję dotyczącą samego gatunku/siedliska, jak i zmianę warunków panujących w stanowisku/siedlisku, wynikającą

z nasilonej antropopresji. Jednocześnie utrzymanie korytarzy ekologicznych jest kluczowe dla zachowania różnorodności ekologicznej, jak również integralności obszaru Natura 2000 i spójności sieci Natura 2000, ponieważ od ich funkcjonowania zależny jest stan zachowania gatunków i siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000. Konieczne jest zachowanie powiązań przestrzennych pomiędzy różnymi obszarami cennymi przyrodniczo, które zapewnią możliwość swobodnego przemieszczania się gatunków, krzyżowania i rozmnażania osobników, umożliwiając „wymianę genów” niezbędną do utrzymania zróżnicowania pomiędzy gatunkami oraz w obrębie gatunku. Wprowadzenie nowych form zagospodarowania wiązać się będzie z utratą dotychczasowych funkcji przyrodniczych i wpływać będzie na obniżenie funkcjonalności korytarza migracyjnego w sąsiedztwie tego obszaru. Tym samym realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może wpływać negatywnie na integralność tego obszaru Natura 2000 oraz spójność sieci Natura 2000.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017), w granicach Wrocławia obejmuje tereny wodonośne, fragment doliny Odry z przyległymi lasami, Wyspę Opatowicką oraz tereny rolne przy południowej granicy miasta. Obszar jest istotny dla zachowania leśnych oraz nieleśnych siedlisk przyrodniczych, szczególnie siedlisk o charakterze hydrogenicznym i związanych z nimi cennymi gatunkami zwierząt stanowiącymi przedmioty ochrony tego obszaru. W granicach tego obszaru w zdecydowanej większości projekt planu ogólnego zachowuje dotychczasowe funkcje terenu wskazując: strefy otwarte SO z profilem dodatkowym zieleń urządzona, strefę infrastrukturalną SI (przepompownia Świątniki) oraz strefy SN z profilem dodatkowym teren usług sportu i rekreacji, usług kultury i rozrywki, usług gastronomii, zieleni naturalnej, lasu.

Natomiast Regionalny Dyrektor uznał, że ustalenia w zakresie wskazanych stref planistycznych 312SN i 269SN mogą generować oddziaływania o charakterze znacząco negatywnym.

Strefą 312SN objęto całą Wyspę Opatowicką, w granicach której ww. materiały przyrodnicze wykazują występowanie siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, wymienionych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) (Dz. U. z 2017 r. poz. 975)*, tj. siedlisko/stanowisko 6179 modraszka nausitousa *Phengaris nausithous*, 1074 barczatki kataks *Eriogaster catax*, 1088 kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, 1188 kumaka nizinnego *Bombina bombina*. Ponadto zinwentaryzowano gatunki objęte ochroną na podstawie ww. *rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*, tj. żabę moczarową *Rana avalis*, żabę trawną *Rana temporaria*, ropuchę szarą *Bubo bufo*, kompleks żab zielonych *Rana esculanta complex*, traszkę zwyczajną *Triturus vulgaris* traszkę grzebieniastą *Triturus cristatus* oraz miejsce odpoczynku nietoperzy: karlika większego *Pipistrellus nathusii*, karlika malutkiego *Pipistrellus pipistrellus*, karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus*.

Strefa funkcjonalna 269SN, wyznaczona w obrębie Książę Małe, w sąsiedztwie rzeki Oławy, stanowi teren zalesiony ze zbiornikami wodnymi, przez obszar przepływa Stara Oława. W granicach strefy zinwentaryzowano siedliska gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, wymienione w *rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017)*, tj. siedlisko 1188 kumaka nizinnego *Bombina bombina* i 1355 wydry *Lutra lutra*. Ponadto stwierdzono gatunki płazów objęte ochroną na podstawie ww. *rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej*

zwierząt, tj. żabę moczarową *Rana avalis*, kompleks żab zielonych *Rana esculanta complex*, rzekotkę drzewną *Hyla arborea*.

Przeznaczenie ww. terenów pod zagospodarowanie związane z usługami sportu i rekreacji, usługami kultury i rozrywki, usługami gastronomii wiązać się będzie z utratą dotychczasowych funkcji przyrodniczych tych terenów i może negatywnie oddziaływać na stan ochrony wskazanych powyżej gatunków i ich siedlisk zarówno poprzez bezpośrednią ingerencję dotyczącą samego gatunku/siedliska, jak i zmianę warunków panujących w stanowisku/siedlisku, wynikającą z nasilonej antropopresji. Antropopresja związana z realizacją nowego zagospodarowania usługowego na tych terenach przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego czy rekreacyjnego, któremu towarzyszyć będzie penetracja terenu, emisja hałasu i światła. Zatem jedynie pozostawienie tych terenów w dotychczasowym zagospodarowaniu pozwoli na zachowanie siedlisk/stanowisk ww. gatunków w nie pogorszonym stanie ochrony.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania uznano, iż oddziaływanie ww. ustaleń projektu planu ogólnego na obszary Natura 2000: Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103) i Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) może mieć charakter znacząco negatywny i tym samym naruszać art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Wskazuję przy tym, że w przedmiotowym przypadku ma zastosowanie tzw. „zasada przeczności” (art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), zgodnie z którą nierozwiązane wątpliwości muszą być interpretowane zawsze na korzyść środowiska przyrodniczego. Jeśli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie jest nieznaczące, to należy uznać, że może być ono znaczące (wyrok NSA z dnia 22 stycznia 2013 r. sygn. akt II OSK 2392/12). Powyższe rozstrzygnięcie wielokrotnie zostało potwierdzone w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, który stwierdził w szczególności, iż „zezwoleń na realizację planu lub przedsięwzięcia może zostać udzielone jedynie pod warunkiem, że właściwe władze krajowe uzyskają pewność, iż plan lub przedsięwzięcie nie będą miały negatywnych skutków dla obszaru, którego dotyczą. Ma to miejsce wówczas, gdy z naukowego punktu widzenia brak jest racjonalnych wątpliwości, że skutki takie nie wystąpią” (wyrok z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-127/02).

Odnosząc się do oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego w zakresie pozostałych terenów położonych poza obszarami chronionymi należy stwierdzić, co następuje.

Jak wynika z analizy ustaleń projektu planu ogólnego, większość stref planistycznych została wyznaczona w oparciu o obowiązujące dokumenty, a także obecnie pełnione funkcje. Tereny przeznaczone pod rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej wyznaczono w głównej mierze w sąsiedztwie zabudowy istniejącej. Na terenach tych nie stwierdzono występowania cennych elementów przyrody. Ponadto wyznaczone strefy zabudowy nie powinny zaburzać drożności i funkcjonalności lokalnych korytarzy migracyjnych. Jednocześnie ponownie w tym miejscu wskazać należy, że plan ogólny nie określa docelowego przeznaczenia terenu, a jedynie wskazuje katalog przeznaczeń terenu możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych – w związku z tym wskazane w przeważającej większości stref planistycznych przeznaczenie terenu m.in. pod zieleń naturalną, umożliwi na dalszym etapie planistycznym zachowanie cennych przyrodniczo terenów, w tym zadrzewień śródpolnych, nadwodnych i przydrożnych oraz korytarzy ekologicznych dolin rzecznych czy stref ekotonowych.

Jednocześnie projekt planu ogólnego w ramach profilu dodatkowego wskazuje tereny elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych i elektrowni wodnych w strefach: 1SO – 7SO w obrębach: Leśnica, Marszowice, Świniary, Lipa Piotrowska, Kłoczyce, Pawłowice i Zakrzów.

Powyższe tereny w przewadze stanowią grunty orne, na których nie wykazano gatunków roślin objętych ochroną na podstawie *rozporządzenia Ministra środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), czy też siedlisk przyrodniczych, wymienionych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713). Niemniej jednak wskazać należy, że teren 4SO zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kumaki Dobrej (PLH020078) i rzeki Dobrej, w tym zbiorników wodnych stanowiących siedlisko 1188 kumaka nizinnego *Bombina bombina*, będącego przedmiotem ochrony tego obszaru. Strefa 6SO obręb Marszowice zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Bystrzycy oraz enklawy leśnej. Zatem tereny w strefach 4SO i 6SO mogą stanowić lokalne korytarze migracyjne i miejsce bytowania zwierząt, a realizacja OZE może stanowić barierę na trasie migracji a także ubytek dogodnych żerowisk. Jednakże największe wątpliwości Regionalnego Dyrektora budzi dopuszczenie OZE w strefie 7SO obręb Świniary i Lipa Piotrowska. Tereny tej strefy zlokalizowane są pomiędzy polami irygacyjnymi, w tym planowanym rezerwatem przyrody „Wrocławskie Pola Irygacyjne” a doliną rzeki Widawy i obszarem Natura 2000 Dolina Widawy. Wskazać należy, że pola irygacyjne są ważną ostoją ptaków przelotnych i lęgowych, zatem otwarte obszary zlokalizowane w ich sąsiedztwie mogą stanowić miejsca przelotów i żerowania ptaków. W związku z tym przeznaczenie przedmiotowych terenów pod lokalizację elektrowni wiatrowych może być istotnym zagrożeniem dla ptaków i nietoperzy. Turbiny wiatrowe, ze względu na swój charakter oraz skalę możliwego oddziaływania na środowisko, mogą stanowić barierę na trasie przelotów ww. grup zwierząt. Zgodnie z zasadami realizacji inwestycji w energetyce wiatrowej, lokalizacja elektrowni wiatrowych winna podlegać analizie przyrodniczo – środowiskowej niezależnie od położenia względem obszarów prawnie chronionych, w szczególności pod kątem oddziaływania na ptaki i nietoperze. Wykonana analiza powinna przede wszystkim określać prognozowany wpływ farmy na ptaki i nietoperze, uwzględniający m.in. miejsca gniazdowania i żerowania ptaków, miejsca występowania nietoperzy, potencjalne letnie i zimowe schronienia nietoperzy oraz trasy przelotów w okresie migracji obu grup zwierząt. Ponadto przedmiotowa analiza winna uwzględniać wpływ turbin na położone w sąsiedztwie ww. obszary cenne dla ptaków.

Wskazuję także, że inwestycje wiatrowe budzą wiele kontrowersji wśród społeczeństwa oraz mogą stanowić źródło konfliktów funkcjonalno–przestrzennych. Skutkiem realizacji turbin wiatrowych może być również spadek komfortu zamieszkiwania w ich pobliżu – przede wszystkim w kontekście wizualnym. Z funkcjonowaniem turbin wiatrowych wiążą się jednak przede wszystkim uciążliwości hałasowe pochodzenia aerodynamicznego (wytwarzane podczas ruchu łopat wirnika), jak również emisja infradźwięków wytwarzanych na skutek drgania i wibracji niektórych elementów elektrowni. W powyższym zakresie w przedłożonej prognozie wskazano, że „Rozpatrując przestrzenny rozkład terenów mieszkaniowych (zarówno istniejących, jak i planowanych) ocenia się, że na większości terenów miasta nie ma możliwości usytuowania elektrowni wiatrowych. W projekcie POG elektrownie wiatrowe dopuszczone są poza strefami, na których dopuszczona została zabudowa mieszkaniowa. W planie ogólnym nie określa się odległości lokalizacji turbin wiatrowych od terenów zabudowy mieszkaniowej a ewentualne dopuszczenie realizacji takich obiektów będzie odbywało się na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”.

Z kolei zagrożenia dla ptaków płynące ze strony wielkopowierzchniowych farm fotowoltaicznych należy rozpatrywać w dwóch zasadniczych płaszczyznach. Pierwsza z nich związana jest z oddziaływaniem bezpośrednim – urazami i śmiertelnością ptaków, druga z oddziaływaniem pośrednim na populacje ptaków i ich siedliska. Wśród najważniejszych zagrożeń dla ptaków należy wskazać:

- urazy i zwiększoną śmiertelność ptaków, głównie w wyniku kolizji,
- utratę, przekształcenie i pogorszenie jakości siedlisk,
- zwiększony poziom stresu,
- zmianę zachowań żerowych i migracyjnych ze względu na odejście z preferowanego miejsca żerowania ptaków o małych możliwościach akomodacyjnych,
- większe narażenie na drapieżnictwo,
- ograniczenie miejsc przystankowych na przelotach,
- ingerowanie w korytarze migracyjne, wskutek powstawania wielkoprzestrzennych barier (wyłączenie dużych powierzchni gruntów na ważnych dla ptaków obszarach),
- ujednolicenie struktury krajobrazu, zniszczenie siedlisk marginalnych (miedze, oczka śródpolne, zakrzewienia i aleje drzew), zubożenie awifauny przez powstające „monokultury”, zmniejszenie dostępności terenu dla pewnych gatunków ptaków z powodu zaniechania użytkowania rolniczego.

Ponadto wyznaczenie terenów z przeznaczeniem pod lokalizację ogniw fotowoltaicznych w bliskim sąsiedztwie stref, w skład których wchodzi funkcja mieszkaniowa, może być również konfliktogenne, bowiem farmy fotowoltaiczne budzą obawy wśród mieszkańców ze względu na zaburzenie naturalnego krajobrazu w otoczeniu ich domu.

Co prawda, w przypadku odnawialnych źródeł energii, przepisy *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.)* wskazują, że zmiana zagospodarowania terenu dotycząca lokalizacji odnawialnych źródeł energii następuje na podstawie planu miejscowego, jednakże mając na względzie wysokie walory przyrodnicze tych terenów już na etapie opracowywania planu ogólnego winna zostać przeprowadzona wstępna ocena wpływu tego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, w tym w szczególności na awifaunę pól irygacyjnych. Natomiast w załączonej prognozie oddziaływania na środowisko nie przeprowadzono analizy wpływu i oceny oddziaływania dopuszczonych w strefach SO elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych i elektrowni wodnych na środowisko przyrodnicze.

Ponadto Regionalny Dyrektor ocenił, że ustalenia projektu planu dla strefy zieleni i rekreacji 763SN w obrębie Rędzin również mogą negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze. Dla strefy tej projekt planu ogólnego wskazuje profil funkcjonalny obligatoryjny (teren zieleni urządzonej, teren plaż, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej) oraz profil dodatkowy (teren usług sportu i rekreacji, usług kultury i rozrywki, usług gastronomii, zieleni naturalnej, lasu). Od strony zachodniej, południowej i wschodniej przedmiotowa strefa graniczy ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Dolina Widawy (PLH020036). Ponadto przedmiotowe tereny położone są w obrębie korytarza ekologicznego „Dolina Odry Środkowej” (KPdC-19A). W bliskim sąsiedztwie znajdują się również pola irygacyjne, będące m.in. ważną ostoją ptaków przelotnych i lęgowych, planowane do objęcia ochroną w formie rezerwatu przyrody. Strukturę przestrzenną tej strefy stanowią łąki, tereny zieleni wysokiej, zbiornik wodny (powydobywczy – ze złoża kruszywa naturalnego „Rędzin”), wał przeciwpowodziowy znajdujący się przy południowej granicy. Obszar ten

zlokalizowany jest na terenach otwartych pomiędzy Lasem Rędzińskim a polami irygacyjnymi. W rejonie tego terenu (w granicach lub w bliskim sąsiedztwie) stwierdzono występowanie wielu cennych elementów przyrody, w tym przede wszystkim stanowisk/siedlisk gatunków zwierząt chronionych na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), tj.:

- tereny leśne wraz z łąkami i terenami podmokłymi, otaczające obszar projektu planu od strony zachodniej, południowej i wschodniej, objęte ochroną w formie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Widawy (PLH020036) są miejscem występowania gatunków zwierząt stanowiących przedmiot ochrony ww. obszaru Natura 2000, takich jak: 1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*, 1308 mopek *Barbastella barbastellus*, 1324 nocek duży *Myotis myotis*, 1074 barczatka kataks *Eriogaster catax*, 1060 czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, 6177 modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*, 6179 modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*, 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*.
- ww. tereny leśne (obejmujące również strefę ekotonową przy granicy obszaru projektu planu) są równocześnie miejscem występowania innych gatunków chronionych na mocy ww. rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w tym karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus* i rzekotki drzewnej *Hyla arborea*, natomiast zbiornik wodny jest miejscem występowania ropuchy szarej *Bufo bufo* i kompleksu żab zielonych *Rana esculanta complex*.

Zagospodarowanie tych terenów na cele usługowe powiązane z gastronomią, może negatywnie oddziaływać na stan ochrony wskazanych powyżej gatunków i ich siedlisk zarówno poprzez bezpośrednią ingerencję dotyczącą samego gatunku/siedliska, jak i zmianę warunków panujących w stanowisku/siedlisku, wynikającą z nasilonej antropopresji. Przekształcenie tych terenów spowoduje utratę dotychczasowych funkcji przyrodniczych tego obszaru, co w konsekwencji skutkować będzie istotnym obniżeniem różnorodności biologicznej w tym rejonie. Oddziaływanie to obejmować będzie także gatunki, będące przedmiotami ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Widawy (PLH020036), co skutkować może wystąpieniem znacząco negatywnego oddziaływania na ww. obszar Natura 2000. Ponadto przekształcenie tych terenów może stanowić zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania korytarza ekologicznego „Dolina Odry Środkowej” (KPdC-19A). Jak już wyżej wskazano, najistotniejszymi zagrożeniami dla właściwego funkcjonowania korytarza ekologicznego są wszelkiego rodzaju bariery przestrzenne, w tym urbanizacja terenów otwartych, której towarzyszą emisja hałasu i światła oraz obecność ludzi i związane z tym ślady zapachowe, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. Czynniki te przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków, niszczenia terytoriów zwierząt, ograniczenia dostępności bazy pokarmowej, płoszenia zwierząt (w tym osobników migrujących oraz osobników w trakcie rozrodu), wymuszania zmian behawioralnych i unikania tych terenów przez zwierzęta. Tym samym funkcjonalność korytarza ekologicznego i stopień ich wykorzystania przez gatunki znacznie się zmniejsza, a wraz z nasilaniem się ww. negatywnych oddziaływań, zmiany te mogą prowadzić do stopniowej utraty funkcji korytarza. W związku z powyższym przedmiotowe tereny należy pozostawić w dotychczasowym rolnym zagospodarowaniu, wskazując strefę funkcjonalną otwartą SO.

W odniesieniu do pozaprzyrodniczych uwarunkowań środowiskowych zwracam uwagę, zgodnie z art. 13b pkt 3) lit. n) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego

gminy, w tym obszary wymagające remediacji. Wyjaśnienie sposobu uwzględnienia tych uwarunkowań, na podstawie art. 13h ust. 2 pkt 4 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zawiera część tekstowa uzasadnienia projektu planu ogólnego. Biorąc pod uwagę powyższe, w uzasadnieniu planu ogólnego winna się znaleźć informacja o występowaniu na terenie projektu planu terenów wpisanych do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 101c *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 647 ze zm.) oraz rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku, o którym mowa w art. 26a *ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), prowadzonych przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Uwzględnienie powyższych uwarunkowań w projekcie planu ogólnego ma szczególne znaczenie, gdyż normy zawarte w planie ogólnym mają na celu wskazanie ram, w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie przestrzeni i stanowi wytyczne dla szczegółowych działań projektowanych na kolejnych etapach procesu planistycznego. A zatem plan ogólny przedstawia schemat zagospodarowania przestrzeni, a jego ustalenia są wiążące dla przyszłych planów miejscowych. Ponadto zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 1 i 2 *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1395), za źródło informacji istotne dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi uznaje się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz prognozę oddziaływania na środowisko. W tym miejscu należy zaznaczyć również, że zgodnie z § 3 ust. 4 ww. *rozporządzenia*, przeznaczenie wynikające z planu miejscowego determinuje kwalifikację terenu do odpowiedniej grupy gruntów, a co za tym idzie wartości dopuszczalne substancji powodujących ryzyko w glebie i ziemi, służące do oceny, czy dany teren jest zanieczyszczony.

W powyższym zakresie, w przedłożonej dokumentacji, zarówno w uzasadnieniu, jak i w prognozie, wskazano jedynie tereny wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, nie odniesiono się natomiast do terenów wpisanych do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku uwzględnia m.in. tereny, na których stwierdzono wystąpienie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku w powierzchni ziemi, które wymagają bądź mogą wymagać remediacji. Ponadto w części graficznej uzasadnienia, na rysunku nr 2, oznaczono obszary wymagające remediacji oraz obszary z rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Powyższy podział terenów nie znajduje uzasadnienia prawnego ani faktycznego, z uwagi na fakt, że obszary wymagające remediacji stanowią jednocześnie obszary wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w związku z czym wymaga wyjaśnienia.

W kwestii pojawiających się w uzasadnieniu planu ogólnego pojęć: remediacji oraz rekultywacji, zwracam uwagę na prawidłowe stosowanie tych pojęć, zgodnie z ich ustawowymi definicjami. Pojęcie rekultywacji jest stosowane przede wszystkim w dwóch aspektach, tj. w przypadku rekultywacji składowiska odpadów w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) lub w przypadku rekultywacji gruntów w rozumieniu *ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 82). W przypadku natomiast zanieczyszczenia powierzchni ziemi należy posługiwać się pojęciem remediacji, która zgodnie z definicją zawartą w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) oznacza m.in. poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub

zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko. Dodatkowo zwraca uwagę, że w obrocie prawnym funkcjonuje pojęcie historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, nie jak wskazano w uzasadnieniu planu ogólnego historyczne zanieczyszczenie ziemi.

Przedłożona dokumentacja wymaga zatem weryfikacji w powyższym zakresie.

Ponadto zwracam uwagę, że projekt planu ogólnego wyznacza strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz z zabudową wielorodzinną w niedalekiej odległości od terenów Portu Lotniczego Wrocław Strachowice, co może skutkować niedotrzymaniem wymaganych standardów środowiska w zakresie hałasu. Ma to szczególne znaczenie z uwagi na trwającą rozbudowę lotniska. W tym miejscu podkreślenia wymaga również fakt, że hałas powodowany przez działalność lotniska już obecnie stanowi przyczynę konfliktów przestrzennych, jak i społecznych. W odniesieniu do powyższego w uzasadnieniu projektu planu ogólnego wskazano, że część terenów przyległych do portu lotniczego objęta jest obszarem ograniczonego użytkowania utworzonym na podstawie *rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 listopada 2006 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Lotniska Wrocław – Strachowice we Wrocławiu (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 248 poz. 3693)*. Zgodnie z uzasadnieniem projektu planu ogólnego „obszar ograniczonego użytkowania znalazł się w strefie otwartej SO, zieleni i rekreacji SN, infrastrukturalnej SI, gospodarczej SP oraz na niewielkich fragmentach w strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ i z zabudową zagrodową SZ w ramach istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz zaplanowanej w obowiązujących planach miejscowych”. Przedłożona prognoza natomiast, w odniesieniu do powyższego zagadnienia, wskazuje jedynie, że „Rozwój transportu lotniczego sprawia, że coraz większym problemem staje się hałas samolotowy. Jednym z kroków zmierzającym w kierunku ograniczenia uciążliwości jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania dla Lotniska Wrocław – Strachowice (Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 17 listopada 2006 r.)”. Prognoza nie przedstawia zagrożeń wynikających z sąsiedztwa lotniska, również w kontekście jego rozbudowy oraz nie analizuje i nie ocenia jego wpływu na wyznaczone w pobliżu strefy planistyczne, w szczególności te dopuszczające możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej.

W odniesieniu do planowanego rozwoju układu komunikacyjnego na terenie miasta, w przedłożonej dokumentacji wskazano, że podstawą wyznaczenia stref planistycznych komunikacyjnych i infrastrukturalnych były ustalenia dokumentów wyższego rzędu, a także obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jak podkreślono, projekt planu ogólnego nie wskazuje konkretnych rozwiązań docelowych w zakresie dróg. Celem wyznaczenia stref komunikacyjnych i infrastrukturalnych było zabezpieczenie korytarzy dla sieci transportowej, a także uwzględnienie potrzeby jej rozwoju oraz właściwego rozmieszczenia infrastruktury technicznej w strukturze przestrzennej miasta. Ponadto podkreślenia wymaga fakt, że w każdej strefie dopuszczone są tereny komunikacyjne a doprecyzowanie ich przebiegu będzie miało miejsce na późniejszych etapach. Zatem o możliwości, zakresie i sposobach realizacji planowanych połączeń drogowych, w tym m.in. Trasy Obornickiej, Trasy Swojczyckiej czy Łącznika Muchoborskiego ostatecznie rozstrzygnie ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przeprowadzona na zasadach określonych w *ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, w ramach której analizowane będą różne warianty lokalizacyjne trasy, z uwzględnieniem m.in. wpływu inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, w tym m.in. ludzi, przyrodę i krajobraz.

Ponadto zwracam uwagę, że w przedłożonej prognozie w rozdziale dotyczącym przedstawienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym wymieniono dokumenty, które poddano analizie, określono cele ochrony środowiska w nich wyznaczone oraz opisano sposób ich uwzględnienia w studium podczas gdy przedmiotem opiniowania jest projekt planu ogólnego, co wymaga korekty.

Mając na uwadze powyższe przedłożony projekt planu ogólnego miasta Wrocławia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniuję negatywnie.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska
*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*

*Sprawę prowadzi: Kamila Moczydlowska, tel. (71)747-93-13,
w zakresie przyrodniczym: Dorota Świdarska, tel. (71)747-93-01.*